

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/98/2017
Identifikačné číslo spisu:	7609208650
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2018
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7609208650.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. R., bývajúcim v B., V.X. XXXX/X, proti žalovanej R. R., bývajúcej v N. Č.. XX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 2C/139/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2016 sp. zn. 5Co/329/2015, 5Co/330/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací hore označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) z 27. februára 2015, ktorým súd prvej inštancie vyhovel žalobe, keď podielové spoluvlastníctvo nehnuteľností tam špecifikovaných zrušil a prikázal jednotlivé nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu a žalovanej, uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu za spoluvlastnícky podiel a rozhodnutie o trovách konania si ponechal po právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd zároveň druhým výrokom potvrdil aj uznesenie o odmene znalca, ktoré neopodstatnenými námietkami napadla žalovaná a tretím výrokom napokon nepriznal účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

2. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu sa žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) bránila podaním, v ktorom nesúhlasila s rozhodnutím odvolacieho súdu.

3. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ktorý k rozhodovaniu pristúpil až za účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení zákona č. 87/2017 Z. z., ďalej aj „C. s. p.“, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti)

už podľa tohto zákona. Postupoval tak najmä s poukazom na skutočnosť, že síce dovolanie bolo podané v čase účinnosti pôvodnej právnej úpravy, avšak bolo po vrátení veci súdu prvej inštancie pre nedostatky v postupe súdu, opätovne predložené na rozhodnutie až za účinnosti novej právnej úpravy.

4. Podľa platnej právnej úpravy účinnej v čase rozhodovania o podaní je potrebné vyhodnotiť doručené podanie v súlade s § 124 C. s. p., podľa ktorého sa každé podanie posudzuje podľa jeho obsahu. Len pre porovnanie obdobná právna úprava platila však už aj v čase odovzdania podania žalovanej na poštovú prepravu (23. marca 2016), upravená v ustanovení § 41 ods. 2 O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len O. s. p.), podľa ktorej každý úkon súd posudzuje podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený. Potom z obsahu podania žalovanej bolo možné usúdiť, že ním mienila podať dovolanie.

5. Pre nedostatočnosť jej podania však vyzval prvoinštančný súd dovolateľku uznesením z 20. apríla 2016 č. k. 2C/139/2009 - 284 na odstránenie väd jej podania, na objasnenie zámeru, ktorého sa domáha, vrátane nedostatku zastúpenia advokátom a zároveň ju poučil o náležitostiach dovolania a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 30, 42, 79, 237, 239, 241 O. s. p.). Dovolaťka žiadala o predĺženie lehoty na odstránenie väd podania. Ani po uplynutí jedného roku, a dokonca ani po ďalšom vyzývajúcom uznesení na opravu podania, dovolateľka nedostatky svojho podania neodstránila. Rukou písaným podaním sa len opätovne nesúhlasne vyjadrila k rozhodnutiu odvolacieho súdu. Vzhľadom na prechod procesných právnych predpisov z pôvodného O. s. p. na C. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky následne dotreťice poučil dovolateľku o povinnosti zastúpenia advokátom v dovolacom konaní aj podľa nového procesného kódexu (§ 429 C. s. p.) s objasnením postupu jej prípadnej žiadosti pre Centrum právnej pomoci o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci. Podanie prevzala 18. júla 2018. Doposiaľ sa k nemu nevyjadrila a nedostatky nenapravila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolať musí byť podľa § 429 ods. 1 C. s. p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom a zároveň platí, že dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť advokátom aj spísané. Táto povinnosť neplatí len vtedy, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.). U týchto ustanovení sa nová úprava procesného práva od tej skoršej (formulovanej v ust. § 241 ods. 1 vety druhej O. s. p.) líši už výraznejšie. Nie je to len pre rozšírenie výnimky z pravidla povinného zastúpenia dovolateľa advokátom aj na prípady sporov s ochranou slabšej strany sporu, v ktorých bude postačujúcim zastupovanie dovolateľa na to určenou osobou či organizáciou, pokiaľ táto bude reprezentovaná zamestnancom alebo členom s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, ale predovšetkým pre zakotvenie novej podmienky uskutočnenia dovolacieho konania, aby všetky podania v takomto konaní (dovolanie z toho nevynímajúc) boli spísané advokátom.

8. Nedostatok povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní bol v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu tradične ponímaný ako nedostatok podmienky konania (dnes procesnej podmienky), ktorý bránil uskutočneniu konania o dovolaní a ktorý je pri neodstránení vady ani na výzvu súdu spojenú s príslušnými poučeniami dôvodom zastavenia dovolacieho konania. Nová úprava procesného práva síce nesplnenie tejto a aj ďalšej podmienky dovolacieho konania, predstavovanej spísaním dovolania a ďalších podaní dovolateľa advokátom, sankcionuje odmietnutím dovolania, ale aby k nemu mohlo dôjsť, musí tu byť stav kumulatívneho nesplnenia oboch takýchto podmienok. Ak by aj dovolací súd prihliadol na

skutočnosť, že rozhodné právo v čase doručenia podania súdu prvej inštancie nepočítalo aj s podmienkou spísania dovolania (resp. ďalších podaní dovolateľa) advokátom, dovolateľka nespĺnila prvú z podmienok a to preukázanie zastúpenia dovolateľky v dovolacom konaní, ktorú naďalej vyžaduje právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 C. s. p.).

9. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu s dovolaním žalovanej vyplýva, že dovolateľka preukázateľne nemá právnické vzdelanie a nejde tu ani o žiaden z prípadov predpokladaných ustanovením § 429 ods. 2 C. s. p. Dovolateľka bola opakovane (trikrát) riadne poučená o náležitostiach dovolania (a to aj v zmysle pôvodného ako nového procesného predpisu) a potrebe jej zastúpenia v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 C. s. p. v spojení s ustanovením § 429 C. s. p.). Prvoinštančný súd za takejto situácie vyzýval dovolateľku dvakrát uznesením, a to najprv z 20. apríla 2016 č. k. 2C/139/2009 - 284 a následne aj uznesením z 12. mája 2017 č. k. 2C/139/2009 - 300, inšpirovaným listom najvyššieho súdu z 28. marca 2017 sp. zn. 7 Cdo 125/2016 (ktorým bol spis vrátený súdu prvej inštancie bez rozhodnutia o dovolaní), potom súd prvej inštancie dovolateľku vyzval na objasnenie charakteru podania (či malo ísť o odvolanie alebo dovolanie) a následne tak urobil aj dovolací súd listom z 13. júla 2018, doručeným žalovanej 18. júla 2018, v ktorom ju poučil aj o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (v zmysle § 160 ods. 2 C. s. p.). Dovolateľka však svoje podanie nedoplnila a nepredložila plnomocenstvo na zastupovanie v tomto konaní, resp. nepreukázala podanie žiadosti Centru právnej pomoci na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci. Na základe už uvedeného je tak zrejmé, že vady dovolania v zmysle § 429 C. s. p. doposiaľ odstránené neboli.

10. Vzhľadom k tomu, že dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 429 ods. 1 C. s. p., nejde tu ani o preukázaný prípad výnimky z pravidla povinného zastúpenia dovolateľa advokátom podľa § 429 ods. 2 písm. c/ C. s. p. a dovolateľka bola o povinnom zastúpení v dovolacom konaní tak súdom prvej inštancie ako i dovolacím súdom poučená, najvyššiemu súdu neostávalo iné, než dovolanie podľa § 447 písm. e/ C. s. p. pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania odmietnuť bez toho, aby sa mohol zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

11. V dôsledku odmietnutia dovolania, teda pri výsledku dovolacieho konania obdobnom jeho zastaveniu, ktoré procesne zavinila žalovaná, vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania žalobcovi (§ 256 ods. 1 C. s. p. per analogiam). Procesnému súperovi dovolateľky však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli. Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí (tu dovolací súd), mal rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom rozhodnej právnej úpravy by sa mohlo zdať, že to tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce 1. rozhodnutie v rámci rozhodnutia končiaceho konanie len o nároku na náhradu a 2. až následné rozhodnutie prvoinštančného súdu o výške náhrady (v tejto súv. por. § 262 ods. 1 a 2 C. s. p.) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu a naopak taký zmysel postráda, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (u jednej preto, že ju na to nedisponuje výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov majúcich sa nahradiť, alebo sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce nepriznanie náhrady).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.